

**ZAKON O AMNESTIJI LICA OSUĐENIH ZA KRIVIČNA DJELA PROPISANA ZAKONIMA CRNE
GORE I LICA OSUĐENIH STRANOM KRIVIČNOM PRESUDOM KOJA SE IZVRŠAVA U CRNOJ
GORI**

Član 1

Oslobađaju se od izvršenja 15% izrečene kazne zatvora lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a koja se na dan stupanja na snagu ovog zakona nalaze na izdržavanju kazne zatvora u Crnoj Gori, kao i lica osuđena stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori ili čiji je premještaj radi izvršenja kazne zatvora izvršen u drugu državu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, oslobađaju se 10% izrečene kazne zatvora lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a nijesu započela izvršenje kazne zatvora.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, oslobađaju se od izvršenja 5% izrečene kazne zatvora lica koja su dva i više puta pravosnažno osuđena na безусловnu kaznu zatvora zbog izvršenja krivičnog djela.

Član 2

Licima koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena prvi put na kaznu zatvora u trajanju do tri mjeseca za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a nijesu stupila na izdržavanje kazne, izrečena kazna zatvora zamjenjuje se uslovnom osudom i izrečena kazna zatvora uzima se kao utvrđena i istovremeno određuje da se ista neće izvršiti ako u roku od dvije godine osuđeni ne učini novo krivično djelo.

Licima koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena prvi put na kaznu zatvora u trajanju od tri do šest mjeseca za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a nijesu stupila na izdržavanje kazne, izrečena kazna zatvora se uzima kao utvrđena i istovremeno se određuje da će se ista izvršiti u prostorijama u kojima osuđeni stanuje.

Za lica iz st. 1 i 2 ovog člana koja se nalaze na izdržavanju kazne obustavlja se izvršenje kazne, a preostali dio kazne zamjenjuje se uslovnom osudom, tako što se ostatak kazne uzima utvrđenim i određuje da se kazna neće izvršiti ako u roku od dvije godine osuđeni ne učini novo krivično djelo.

Član 3

Amnestija se ne odnosi na lica:

1) koja su pravosnažno osuđena za krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz Krivičnog zakona SRJ ("Službeni list SFRJ", br. 44/76, 34/84, 74/87,57/89, 3/90, 39/90 i "Službeni list SRJ" br. 35/92, 37/93, 24/94 i 61/01) ili krivično djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva, terorizam i trgovina ljudima iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", broj 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15,42/15,58/15, 44/17, 49/18 i 3/20), kao i za krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;

2) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivično djelo silovanje, prinuda na obljubu ili protivprirodni blud, obljuba ili protivprirodni blud nad nemoćnim licem, obljuba ili protivprirodni blud sa maloljetnim licem, obljuba ili protivprirodni blud zloupotrebom položaja, protivprirodni blud, bludne radnje, podvođenje i omogućavanje vršenja bluda iz Krivičnog zakona Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 42/93, 14/94, 27/94, 30/02, 56/03) i krivična djela silovanja, obljuba nad nemoćnim licem, obljuba sa djetetom, obljuba zloupotrebom položaja, nedozvoljene polne radnje, podvođenje i omogućavanje vršenja polnog odnosa, posredovanje u vršenju prostitucije, prikazivanje pornografskog materijala djeci i proizvodnja i posjedovanje dječje pornografije i navođenje maloljetnog lica da prisustvuje vršenju krivičnog djela protiv polne slobode iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", broj 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15,42/15,58/15, 44/17, 49/18 i 3/20);

3) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela kriminalno udruživanje i stvaranje kriminalne organizacije iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04 i 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15,42/15,58/15,44/17, 49/18 i 3/20);

4) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela pranja novca, zloupotreba službenog položaja, prevara u službi, protivzakoniti uticaj, navođenje na protivzakoniti uticaj, primanje mita, davanje mita, zloupotreba položaja u privrednom poslovanju, zloupotreba ovlašćenja u privredi iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15,42/15,58/15 ,44/17, 49/18 i 3/20);

5) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivično djelo sprječavanje službenog lica u vršenju službene radnje i krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", broj 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 58/15, 44/17, 49/18 i 3/20);

6) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica, nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, rodoskrvnjenje iz Krivičnog zakonika Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03, 13/04, 47/06 i "Službeni list CG", broj 25/10, 73/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 58/15, 44/17, 49/18 i 3/20);

7) kojima je data amnestija na osnovu Zakona o amnestiji lica osuđenih za krivična djela propisana zakonima Crne Gore i lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori ("Službeni list CG", broj 39/13) i Zakona o amnestiji lica osuđenih za krivična djela propisana zakonima Crne Gore i lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori ("Službeni list CG", broj 46/08);

8) koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena na kaznu zatvora 40 godina;

9) protiv kojih je do dana, kao i na dan stupanja na snagu ovog zakona naređeno izdavanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanje kazne zatvora ili zbog bjekstva sa izdržavanja kazne zatvora.

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija ili sud koji je naredio izdavanje potjernice dužan je da o tome obavijesti sud nadležan za primjenu amnestije, u roku od tri dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 4

Lica kojima je pravosnažnom presudom izrečena jedinstvena kazna zatvora oslobađaju se od izvršenja prethodne pojedinačno utvrđene kazne zatvora, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 5

Amnestija ne utiče na prava trećih lica zasnovana na osudi.

Član 6

O ispunjenju uslova iz amnestije odlučuje osnovni sud koji je nadležan za upućivanje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora, a o ispunjenju uslova za amnestiju lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori, odlučuje osnovni sud u sjedištu višeg suda nadležnog za poslove međunarodne krivično-pravne pomoći, i to: po službenoj dužnosti, na zahtjev osuđenog, državnog tužioca ili lica koje po Zakoniku o krivičnom postupku može podnijeti žalbu protiv presude.

Sud odlučuje rješenjem kojim utvrđuje procenat i vrijeme za koje se osuđeno lice oslobađa od izvršenja kazne.

Protiv rješenja o amnestiji može se izjaviti žalba nadležnom višem sudu, u roku od tri dana od prijema rješenja.

Žalba zadržava izvršenje rješenja.

Član 7

Uprava za izvršenje krivičnih sankcija dužan je da obavijesti nadležni sud, u roku od 24 sata od stupanja na snagu ovog zakona, o osuđenim licima koja se nalaze na izdržavanje kazne zatvora, a podliježu amnestiji.

Ako osuđeni izdržava kaznu u drugoj državi obaviještenje se vrši preko Ministarstva pravde.

Član 8

O primjeni amnestije shodno se primjenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 9

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov sadržan je u odredbi člana 82 stav 1 tačka 16 kojom je propisano da Skupština daje amnestiju i članu 16 stav 1 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Amnestija predstavlja krivičnopravni institut. Krivičnim zakonikom Crne Gore je u članu 130 propisano da se licima koja su obuhvaćena aktom amnestije daje oslobođenje od krivičnog gonjenja ili potpuno ili djelimično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, daje se rehabilitacija ili se ukidaju pojedine ili sve pravne posljedice osude. Upravo polazeći od ustavnog osnova i na osnovu zakonskog uređenja predložen je ovaj zakon.

Kako pandemija zaraze korona virusom (COVIDF -19) predstavlja vanredni izazov i za zatvorski sistem, poered zdravstvenog sistema, s obzirom da je riječ o zatvornom sistemu gdje boravi veliki broj službenika i lica lišenih slobode. U Upravi za izvršenje krivičnih sankcija se trenutno nalazi 1084 lica lišena slobode, i to: u organizacionoj jedinici Kazneno popravni dom je 566 zatvorenik, u organizacionoj jedinici Istražni zatvor Podgorica je 356 pritvorenika, u organizacionoj jedinici Zatvor za kratke kazne je 67 zatvorenika i u organizacionoj jedinici Zatvor Bijelo Polje je zatvorenika i 30 pritvorenika.

Polazeći od Izjave o principima vezanim za tretman lica lišenih slobode u kontekstu pandemije zaraze korona virusa (COVID-19) Komiteta Savjeta Evrope za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajuće postupanja ili kažnjavanja (CPT) od 20. marta 2020. godine upućene svim državama članicama Savjeta Evrope sa posebnim osvrtom na tačku 5 kojom se proklamuje princip da pošto bliski kontakti podstiču širenje virusa, svi nadležni organi treba da ulože koncentrisane napore kako bi se pribjeglo alternativama lišenju slobode. Takav pristup je imperativan, posebno u situacijama pretrpanosti kapaciteta. Nadalje, preporučuje se organima vlasti da više koriste alternative pritvoru, preinačenje kazni i raniji otpust i probaciju.

Polazeći od navedenog a kako bi se spriječilo unošenje i širenje virusa u zatvore imajući u vidu broj lica lišenih slobode i činjenicu da na dnevnom nivou je 500 službenika na poslu u organizacionim jedinicama po smjenama nameće se kao nužna mjera da kroz institut amnestije se izvrši rasterećenje zatvora, a čime će se i stvoriti mogućnost da se i smanji radno opterećenje službenika.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Izjave o principima vezanim za tretman lica lišenih slobode u kontekstu pandemije zaraze korona virusa (COVID-19) Komiteta Savjeta Evrope za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajuće postupanja ili kažnjavanja (CPT) od 20. marta 2020. godine upućene svim državama članicama Savjeta Evrope.

Nema relevantnog zakonodavstva sa kojim se vrši usaglašavanje sa pravnom tekovinom Evropske unije, kao i potvrđenih međunarodnih konvencija sa kojima bi proizilazila obaveza da se vrši usaglašavanje.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 predleže se oslobađanje od od izvršenja 15% izrečene kazne zatvora lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a koja se na dan stupanja na snagu ovog zakona nalaze na izdržavanju kazne zatvora u Crnoj Gori, kao i lica osuđena stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori ili čiji je premješatjaj radi izvršenja kazne zatvora izvršen u drugu državu. Izuzetno od ovog oslobađenja oslobađaju se 10% izrečene kazne zatvora lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a takođe, izuzetno oslobađaju se od izvršenja 5% izrečene kazne zatvora lica koja su dva I više puta pravosnažno osuđena na bezuslovnu kaznu zatvora zbog izvršenja krivičnog djela.

Članom 2 predleže se zamjena kazne drugom krivičnom sankcijom, odnosno alternativnim načinom izvršenja kazne. Licima koja su na dan

stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena prvi put na kaznu zatvora u trajanju do tri mjeseca za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a nijesu stupila na izdržavanje kazne, izrečena kazna zatvora zamjenjuje se uslovnom osudom, pri čemu se izrečena kazna zatvora uzima kao utvrđena i istovremeno određuje da se ista neće izvršiti ako u roku od dvije godine osuđeni ne učini novo krivično djelo. Licima koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena prvi put na kaznom zatvora u trajanju od tri do šest mjeseca za krivična djela propisana zakonima Crne Gore, a nijesu stupila na izdržavanje kazne, pri čemu se izrečena kazna zatvora uzima kao utvrđena i istovremeno se određuje da će ista izvršiti u prostorijama u kojima osuđeni stanuje. Za lica koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora a oysuedna su do šest mjeseci zatavora obustavlja se izvršenje kazne, a preostali dio kazne zamjenjuje se uslovnom osudom, tako što se ostatak kazne uzima utvrđenim i određuje da se kazna neće izvršiti ako u roku od dvije godine osuđeni ne učini novo krivično djelo.

Članom 3 propisani su ograničenja primjene amnestije. Amnestija se ne primjenjuje na lica koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena:

- za krivično djeloratni zločin protiv civilnog stanovništva, terorizam i trgovina ljudima, kao i za krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;

- za krivično djelo silovanje, prinuda na obljubu ili protivprirodni blud, obljuba ili protivprirodni blud nad nemoćnim licem, obljuba ili protivprirodni blud sa maloljetnim licem, obljuba ili protivprirodni blud zloupotrebom položaja, protivprirodni blud, bludne radnje, podvođenje i omogućavanje vršenja bluda iz Krivičnog zakona Republike Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 42/93, 14/94, 27/94, 30/02, 56/03) i krivična djela silovanja, obljuba nad nemoćnim licem, obljuba sa djetetom, obljuba zloupotrebom položaja, nedozvoljene polne radnje, podvođenje i omogućavanje vršenja polnog odnosa, posredovanje u vršenju prostitucije, prikazivanje pornografskog materijala djeci i proizvodnja i posjedovanje dječje pornografije i navođenje maloljetnog lica da prisustvuje vršenju krivičnog djela protiv polne slobode;

- za krivična djela kriminalno udruživanje i stvaranje kriminlne organizacije;

- za krivična djela pranja novca, zloupotreba službenog položaja, prevara u službi, protivzakoniti uticaj, navođenje na protivzakoniti uticaj, primanje mita, davanje mita, zloupotreba položaja u privrednom poslovanju, zloupotreba ovlašćenja; za krivično djelo sprječavanje službenog lica u vršenju

službene radnje i krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti

- za krivična djela zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica, nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, rodoskrvnjenje:

Amnestija se neće primjeniti prema licima kojima je data amnestija na osnovu Zakon o amnestiji lica osuđenih za krivična djela propisana zakonima Crne Gore i lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori ("Službeni list CG", broj 39/13 i 46/08), kao i koja su na dan stupanja na snagu ovog zakona pravosnažno osuđena na kaznu zatvora 40 godina I protiv kojih je do dana, kao i na dan stupanja na snagu ovog zakona naređeno izdavanje potjernice zbog nejavljanja na izdržavanja kazne zatvora ili zbog bjekstva sa izdržavanja kazne zatvora.

Članom 4 uređuje se primjena amnestije za lica koja su osuđena na jedinstvenu kaznu.

Članom 5 propisuje se da amnestija ne utiče na prava trećih lica.

Članom 6 propisuje se nadležnost za odlučivanje o primjeni amnestije. O ispunjenju uslova iz amnestije odlučuje osnovni sud koji je nadležan za upućivanje osuđenog na izdržavanje kazne zatvora, a o ispunjenju uslova za amnestiju lica osuđenih stranom krivičnom presudom koja se izvršava u Crnoj Gori, odlučuje osnovni sud u sjedištu višeg suda nadležnog za poslove međunarodne krivično-pravne pomoći, i to: po službenoj dužnosti, na zahtjev osuđenog, državnog tužioca ili lica koje po Zakoniku o krivičnom postupku može podnijeti žalbu protiv presude. Sud odlučuje rješenjem kojim utvrđuje procenat i vrijeme za koje se osuđeno lice oslobađa od izvršenja kazne. Protiv rješenja o amnestiji može se izjaviti žalba nadležnom višem sudu, u roku od tri dana od prijema rješenja. Žalba zadržava izvršenje rješenja.

Članom 7 propisano je da je Uprava za izvršenje krivičnih sankcija dužan da obavijesti nadležni sud, u roku od 24 sata od stupanja na snagu ovog zakona, o osuđenim licima koja se nalaze na izdržavanje kazne zatvora, a podliježu amnestiji. Ako osuđeni izdržava kaznu u drugoj državi obaviještenje se vrši preko Ministarstva pravde.

Članom 8 propisano je da o primjeni amnestije shodno se primjenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članom 9 propisuje se stupanje na snagu zakona.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Činjenica da je Crna Gora država u kojoj su zabilježeno prisustvo korona virusa i da preduzima intezivne mjere na sprečavanju njegovog širenja, a polazeći od specifičnosti zatvorskih objekata i potrebnih mjera koje se preduzimaju na prevenciji unošenja virusa u Upravu za izvršenje krivičnih sankcija, to je donošenje ovog zakona po skraćenom postupku jedna od hitnih mjera kako bi bilo moguće u odnosu na manji broj zatvornika preduzeti sve neophodne mjere zaštite i prevencije, a u slučaju oboljenja izolacije i smještaja u zdravstvenom okruženju uz mjere obezbjeđenja za koje se može obezbijediti dovoljan broj službenika.